

visat Borgå Tidning den bevågenhet, hvilken äfven för innev. år, att döma efter redan ingången prenumeration, synes fortfara.» Sådant blifver Franska folket en oersättlig förlust, isynnerhet sedan samma blad höggunstigt täckts förklara, att detta folk »annars i så många fall är ganska förståndigt.»

Hvarifrån denna nådiga »bevågenhet» härleder sig, och om den under innevarande år kommer att fortfara, häröfver är det oss icke tillständigt att göra någon gissning. Obegripligt måste det dock förefalla hvar och en, som betänker det ofvan anförda, att den eljest så insigtsfulla och med en så verklig sakkänedom begåfvade B. T. kunnat i så ampla ordalag omtala ett sådant folk som det Franska, icke kalla det t. ex. småklokt eller snusförnuftigt, utan »förståndigt,» icke säga förståndigt i det eller det afseendet, utan »i många fall.» Ännu obegripligare är det, att B. T. icke specificerat dessa fall. Sådant är en påtaglig oförsigtighet. Ty om B. T. eljest godhetsfullt tillåter oss det, så skulle vi våga tro, att besagde folk t. ex. under sednaste halfsekel gjort ett tiotal större revolutioner utom tjuotals med små uppror, afsatt en kejsare och tre konungar o. s. v., att det ännu i denna dag utan all rodnad njuter politisk frihet och hoppas på än mera af den sorten, och att allt detta utgjort ett så väsentligt »fall» i dess beteenden, att knappt nog »många» det förutan återstå. Vi säga det uppriktigt: Fransoserne skola länge få vänta, förrän Saima skall kalla dem förståndiga; men vi bedja dervid ödmjukast B. T. förtiga för läseverlden, att Saima så gör (eller låter bli att göra), blott »på det hon ingalunda må öfverensstämma med B. T.», och sålunda i förhållande till den låtsar någon sjelfständighet. Detta är förmätet, vi medgifva det, men »läsarne sättas så i förvåning öfver det stora ljus som uppgått i Thusmörkret.» B. T., som varit så nådig mot Franska folket, bör väl medlidsamt skänka äfven Saima en ringa fördel. Illusionen blir ju blott hennes; ty ett eller ett par betyg till af det slag, B. T. för sig sjelf utfärdat, skola icke låta läsarene taga miste om det rätta ljuset, lika litet som det till Fransmännen bortkastade förståndet skall göra något märkbart deficit i B. T:s egna förråder.

149 SVENSKA TIDNINGAR.

Saima n:o 42 17. X 1844

Helsingfors Morgonblad, hvilket i sednare tider röjt en föryngrad anda, hade uti dess N:o 69 yttrat några frimodiga ord om Tidningspressens i landet beskaffenhet. Men det synes, som hade det goda bladet häpnat öfver de medgifvanden, hvilka undfallit detsamma. Ty i nämnda artikel förklarade det ännu, att landets Tidningar »äro, hvad de icke borde vara, nemligen ett lappverk af all möjlig lånad fremmande bildning, utan egen grund och nationalitet.» Men redan en vecka sednare har bladet förmenat, att andra länders, synnerligast Sveriges, tidningslitteratur vore ungefär i samma skick som den Finska – att tills vidare förtiga andra yttranden icke mindre syftande att förneka allt, hvad i den förstnämnda uppsatsen blifvit yttradt.

Det må vara derhän, om förblindelse eller obekantskap med verkliga förhållandet dikterat detta M. B-s minst sagdt lättsinniga affall från egen lära. Ty det är för det första väl litet betänkt att fordra, det i ett land såsom Sverige en Tidning borde kunna ega någon större debit utan att befatta sig med politiken, då öfverhufvud utom det religiösa

intresset intet annat finnes, hvilket i lika grad skulle beröra den större allmänheten som den inhemska politiken. Att deremot påstå, det Svenska Tidningspressen skulle »föga ofta och legert behandla allmänna ekonomiska lagstiftningen, borgerliga lagens stadganden, kommunala angelägenheter o. s. v.», vittnar om en lättfotad käckhet, hvilken vi knappt skulle tilltröta det värda Morgonbladet. Redan de Svenska Tidningar, som i Finland kunna requireras, bevisa för hvarje dag motsatsen. Vi tillse t. ex., hvad af detta slag finnes i Sv. Biet detta år före Riksdagens början, och läsa artiklar om Elementarläroverken, om Brandstodsbolag, om Halländska kyrkohemmanen (en invecklad lagfråga), om Straff och Straffanstalter, anföranden till Hushållnings-sällskap och vid Bruksegares sammanträden, om Fabriker &c. i Norrköping, om Bevakningen i Stockholm o. s. v., till en del högst utförliga och väl skrifna artiklar. Vidare original, uppsatser, om fattiglagarne i England, om Folkväldet i Athen, porträtter ur våra dagars Litteraturhistoria, de båda sistnämnda uppsatserna af utmärkt värde, dessutom kritiker öfver inhemska vetenskaplig litteratur och musik, de sednare isynnerhet berömvärda. Den Konststitutionelle har sedan sitt uppträdande nästan uteslutande behandlat ekonomiska frågor, penninge- och kreditväsendet i Sverige med en uttröttande ihärdighet. Och likväl skall hvar och en, som vistats i Sverige, medgifva, att Aftonbladet, hvad helst om detsamma i öfrigt må sägas, med större talang än något annat blad behandlat ekonomiska och lagfrågor. Tull och näringslagstiftningen äro i detta blad stående artiklar; likaså lagarne angående laga- försvar, fängelsernas och korrektions inrättningarnes tillstånd samt kriminallagarne och deras tillämpning, arfslagarne, lagarne angående beskattningen m. m., med ett ord hvarje del af lagstiftningen, som synnerligast rörer massan af folket. Hvad behöfva vi ännu påminna om den fleråriga diskussionen angående befodringslagarne, prestval, presterskapets aflöning, angående handels och fabrikernas skick o. s. v. Äfven Dagligt Allehanda saknade icke förtjenstfulla artiklar i dessa ämnen, så länge nuvarande utgifvaren af Vinterbladet var dess medarbetare. Dess nuvarande skick är oss dock obekant. Ännu finnas landsortstidningar af ganska stort intresse, sådana som den ultrakonservativa Samlaren, de sansadt liberala, Barometern, Östgötha Korrespondenten och Najaden, hvilka åtminstone ännu för ett par år tillbaka hvar för sig fördunklade Finlands Tidningslitteratur. Våra värda kolleger lära icke vilja tro oss på våra ord, men vi försäkra, att vi helst skulle se, det de få exemplar af Saima, som nu gå till Sverige, finge vackert stadna qvar inom landet, för att icke föranleda en jemförelse, hvilken icke kan utfalla annorlunda än förklenande för Finlands litteratur.

Hvad behöfva vi ännu tala om Tidningarne i Frankrike, England, Tyskland. Har Morgonbladets Redaktion någonsin läsit t. ex. Augsburger Allgemeine Zeitung, Siècle, National, samt i de båda förstnämnda sett utdrag ur Engelska Tidningar (hvilka vi blott på sådan väg känna), så borde den sky tillbaka att ens tala om en jemförelse. Men den egenkära förblindelsen isynnerhet i afseende å litteraturen i Finland är så länge och så väl närd af landets Tidningspress, att väl denna billiga väntan icke lätt skall uppfyllas. Att kalla denna förblindelse för äcklig, är ännu att visa densamma större konsideration, än den förtjenar, och M. B:s här bemötta artikel skulle väl berättiga kritiken till utropet: »Mit solchen Leuten muss ich mich herumschlagen!»